

گزارش

فراکسیون امید همین هفته از اوین بازدید می‌کند

● شرق، آمنه شیرافکن؛ نامه مکتوب فراکسیون حقوق شهروندی فراکسیون امید هفته پیش به‌دست وزیر دادگستری و مسئولان قوه قضائیه رسید. پاسخ رسیده از وزارت دادگستری و معاون حقوقی و مجلس قوه قضائیه مساعد است و پیش‌بینی بهرام پارسایی، رئیس فراکسیون حقوق شهروندی مجلس این است که «بر اساس پاسخ ارائه‌شده از سوی مسئولان ذی‌ربط همین هفته از زندان اوین بازدید خواهیم کرد تا گزارش‌ی در این زمینه تهیه شود. اعتماد مردم به نظام بزرگ‌ترین سرمایه اجتماعی است و ارائه گزارش‌ها و بازدیدهای به‌موقع می‌تواند به افزایش ضریب اعتماد مردم به حکومت کمک کند». اوایل هفته پیش بود که فراکسیون حقوق شهروندی در نامه‌ای به وزیر دادگستری خواستار بازدید از زندان اوین شد. چهارشنبه هفته گذشته نیز محمدرضاعارف، رئیس فراکسیون امید، خبر داد که این فراکسیون خواستار بازدید از زندان اوین است. حالا بهرام پارسایی درباره نتایج پیگیری‌های صورت‌گرفته در فراکسیون شهروندی به «شرق» می‌گوید: «جناب آقای آوایی، وزیر دادگستری، در این مدت همکاری لازم را با فراکسیون داشتند و نظرشان برای این بازدید مساعد است. در همین حال، این‌مدت با معاون حقوقی پارلمانی قوه قضائیه نیز در ارتباط بودیم که جمع‌بندی سخنان ایشان نیز نظر مساعد قوه‌قضائیه برای انجام این بازدید بود.»

پیگیر مرگ سینا قنبری خواهیم بود

طیبه سیاوشی، دیگر عضو فراکسیون امید مجلس، چندی پیش از فوت سینا قنبری، جوان ۲۲ساله، در زندان اوین خبر داد. او به ایلنا گفته بود: «این موضوع از او وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی پیگیری کردم که اعلام شد این جوان ۲۲ساله دیلمه‌ای بود که به‌دست نیروی انتظامی بازداشت و تحویل دستگاه قضائی شد. طبق اطلاعی که به من داده شده، این فرد در زندان خودکشی کرده است.» بهرام پارسایی درباره این سؤال «شرق» که آیا فراکسیون حقوق شهروندی به‌دنبال تشکیل کمیته حقیقت‌یاب در موضوع فوت سینا قنبری هست یا نه نیز می‌گوید: «ابتدا باید از زندان بازدید کنیم، اما موضوع بررسی مرگ این جوان در زندان اوین و به‌دست‌آوردن اطلاعات جزئی‌تر نیز بخشی از هدف این بازدید است.»

به گزارش «میزان»، حجت‌الاسلام والمسلمین منتظری، دادستان کل کشور، درباره خودکشی فردی در زندان اوین گفته است: «این فرد معتاد بوده و خودکشی کرده است و قلم آن هم موجود است و درین حال در حال ادامه تحقیق هستیم.»

منتظری درباره فردی که در زندان ارak بوده و گفته شده او هم خودکشی کرده نیز تأکید دارد: «فرد اراک‌ی در زندان نیروی انتظامی بوده. پزشکی قانونی در حال تحقیقات است و بنا بر گزارش‌ها، او هم خودکشی کرده است.» او همچنین خبر خودکشی یک فرد دیگر در زندان دزفول را جعلی بیان کرد.

۸ دانشجو در بازداشت مانده‌اند

الیاس حضرتی، نماینده عضو فراکسیون امید مجلس، نیز به «شرق» گفته است: «فراکسیون امید مجلس پیگیرانه برگزاری جلسه‌هایی با مسئولان نهادهای امنیتی و انتظامی را در دستور کار دارد. خوشبختانه رویکرد آقایان در این زمینه مثبت است و توافق‌های ضمنی برای آزادی بخش عمده بازداشتی‌ها صورت گرفته به‌جز افرادی که اطلاعاتی کافی درباره همکاری‌شان با شبکه‌های ضدانقلاب یا سرویس‌های جاسوسی وجود داشته باشد.»

او همچنین درباره آخرین اخبار مرتبط با آزادی‌ها نیز گفته است: «خوشبختانه تا جایی که مطلع شده‌ایم، اغلب دانشجویان بازداشتی در ناآرامی‌های اخیر آزاد شده‌اند به جز هشت دانشجوی دیگر که آزادی آنها نیز در دستور کار است.»

غلامرضا حیدری نیز درباره آخرین پیگیری‌های فراکسیون امید درباره بازداشتی‌های اخیر به «شرق» می‌گوید: «واقعیتش نمی‌توان دقیق درباره آمار بازداشتی‌ها حرف زد. چون مراجع بازداشتی وارنده آزادی‌ها، استان، به استناد و شهر به شهر متفاوت است. اما پیگیر روند‌ها هستیم؛ چه در تهران و چه در شهرهای دیگر». او همچنین تأکید کرده است: «فراکسیون امید علاوه بر بازدید از اوین، خواستار ملاقات با بازداشتی‌ها بوده و امیدواریم این مسئله هرچه سریع‌تر مهیا شود.» بهرام پارسایی نیز به نام‌نگاری و مکاتبه‌های فراکسیون حقوق شهروندی مجلس دهم با مراجع ذی‌ربط اشاره دارد: «از طرف وزارت دادگستری با فراکسیون حقوق پروه مکاتبه با وزارت دادگستری نیز با قوه قضائیه و اداره زندان‌ها مکاتبه داشتیم. آنها هم قول داده‌اند مسئله هرچه سریع‌تر رفع شود و به‌ویژه زمینه بازدید نمایندگان از مجلس در این هفته میسر شود.»

بازدید کلیدی از اوین

او درباره اینکه علاوه‌بر زندان اوین، تکلیف سرتیگی به وضعیت بازداشتی‌ها در دیگر زندان‌ها چه می‌شود نیز به «شرق» گفته است: «بازداشت‌ها در سراسر کشور صورت گرفته است. از اوین که بازدید کنیم، آنجا می‌توانیم در دیدار با مسئولان سازمان زندان‌ها خواستار رسیدگی به روند آزادی‌ها در سایر زندان‌ها باشیم. به همین دلیل بازدید ما از اوین کلیدی و مهم است.»

ادامه در صفحه ۱۵

شرق، ژینب اسماعیلی؛ دو سال بعد از اجرائی شدن برجام، ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا، تعلیق تحریم‌های هسته‌ای توافق هسته‌ای را تمدید کرد. یک مقام ارشد آمریکایی دیشب گفت: «این آخرین باری خواهد بود که او تعلیق تحریم‌های هسته‌ای ذبیل این توافق را برای ایران تمدید می‌کند، مگر اینکه تغییرات مد نظر ترامپ در برجام انجام شود.» ترامپ گفته است تمدید دوباره توافق بستگی به این دارد که مذاکرات درباره برنامه موسیقی ایران آغاز شود و محدودیت‌های هسته‌ای ایران که قرار بود ۱۰ سال باشد، دائمی شود. گزارش‌ها و تحلیل‌ها هم حاکی از این بود که ترامپ عضویت کشورش در برجام را با شرایطی تمدید می‌کند. خبرگزاری‌های روتترز، بلومبرگ، و روزنامه نیویورک‌تایمز هم پنج‌شنبه، به نقل از منابع نزدیک به کاخ سفید، خبر داده بودند که رئیس جمهور آمریکا تصمیم به تمدید تعلیق تحریم‌های هسته‌ای ایران گرفته است. آمریکا همچنین ۱۴ شخصیت حقیقی و حقوقی را در ارتباط با ایران تحریم کرده است. آیت‌الله آملی لاریجانی، رئیس قوه قضائیه، رئیس زندان رجایی‌شهر و شورای عالی فضای مجازی در هم در فهرست تحریم‌های آمریکا قرار دارند. وزارت خزانه‌داری آمریکا با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که این ۱۴ شخصیت به بهانه نقض حقوق بشر در ایران و حمایت از برنامه‌های تسلیحاتی ایران تحریم شده‌اند. روز ۲۳ دی به این دلیل برای ایران و آمریکا و برجام اهمیت پیدا کرده بود که طبق برنامه اجرائی برجام، تمدید تعلیق تحریم‌های ایران از سوی آمریکا باید هر ۱۲۰ روز یک‌بار انجام شود. رئیس جمهوری آمریکا ۲۳ شهریور تعلیق تحریم‌های هسته‌ای ایران را تمدید کرد اما این فقط تعهد آمریکا نیست. بر اساس مصوبه کنگره، رئیس جمهور آمریکا باید هر ۹۰ روز یک‌بار هم درباره اجرای تعهدات ایران در برجام، به کنگره گزارش بدهد. او با سررسیدن ضرب‌الاجل پیشین در مهرماه، از تأیید پایبندی ایران خودداری کرد.

اگرچه همان‌زمان برخی تحلیل‌ها مبنی بر این بود که او دنبال این است که مدفعه هر سه‌ماهه تأیید پایبندی ایران به برجام را از سر خود باز کند. ترامپ در سخنرانی مهرماه درحالی‌که ادعاهای تندی علیه ایران مطرح می‌کرد. برجام را به کنگره واگذار کرد و مدعی شد که این توافق نیازمند بازنگری و اصلاحاتی است و او از نمایندگان خواست که این اصلاحات را انجام دهند. ترامپ معتقد است که برجام درباره نقش منطقه‌ای ایران و مسئله موسیقی نیازمند بازنگری است و این را از نواقص آن می‌داند که با افزودن بندهایی باید رفع شود. این همان نقطه اختلاف او با دیگر شرکای برجامی‌اش است. اروپایی‌ها، روسیه، چین و ایران به‌شدت با تغییر در برجام مخالف هستند و اساساً این‌را ششندی نمی‌دانند. ایران می‌گوید این توافق تغییرپذیر نیست و همین توافق قابل اجراست.

یک مهلت جدید

بی‌بی‌سی روز گذشته نوشته است که منابع خبری به نقل از «یک فرد آشنا با روند تصمیم‌گیری رئیس جمهوری که خواسته نامش ذکر نشود» گزارش کرده‌اند که ترامپ پایبندی ایالات متحده به برجام را بار دیگر تمدید می‌کند اما تمدید بعدی را به برآورده‌شدن شرایطی موکول خواهد کرد. براساس این گزارش، رئیس جمهوری آمریکا با تمدید این توافق در روز جمعه، مهلتی را برای دیگر کشورهای عضو برجام و همچنین کنگره ایالات متحده تعیین خواهد کرد تا محتوای برجام را بهبود دهند.»

مناظره‌های انتخاباتی و برجام

دونالد ترامپ جمهوری‌خواه در حالی‌که در ناباور مردی جهان پای در عرصه انتخابات ایالات متحده گذاشت، از همان روزهای اول مناظره‌ها به توافقی هسته‌ای با ایران تاخت. از آن رو که این توافق مهم‌ترین میراث دولت هشت‌ساله دموکرات اواما بود. او در همین مناظره‌ها این توافق را بدترین توافق قرن نامید و گفت آن را پاره می‌کند.

ترامپ در نخستین مناظره انتخاباتی‌اش خطاب به کلیتون گفت: «همین توافق ایران را نگاه کنید. در حالی که ایرانی‌ها در بدترین شرایط بودند، ما این امتیازات را به آنها دادیم و به‌زودی آنها دوباره یک قدرتی می‌شوند.» هیلاری اما از موضوع خود در قبال توافق هسته‌ای دفاع کرد. او مدعی شد زمانی که وزیر خارجه شد، به‌خاطر سیاست‌های دولت بوش، ایران بیش از هر زمانی و تنها هفته‌هایی تا تولید سلاح اتمی فاصله داشت. کلیتون گفت او یک اتحاد جهانی علیه ایران فراهم کرد و بعد توسط جان کری، توافق هسته‌ای با ایران به امضا رسید. در پاسخ، ترامپ گفت: «این توافق اصولاً خوب نبود. ما می‌دانیم ایران و کره‌شمالی همکاری دارند، چرا از ایران نخواستیم در قبال توافق، کره‌شمالی را تحت فشار بگذار. چرا از ایران نخواستیم دست از یمن بردارد.» هیلاری کلیتون هم در پاسخ گفت: «دونالد، تو قصد داری رئیس جمهور شوی و باید از واژه‌ها با دقت استفاده کنی. همین چندی پیش در ماجرای توافق ملوان‌های ایرانی برای اسرائیل، امریکایی‌ها، گفתי اگر ایران ملوان‌های ما را اذیت کند، چنان می‌نمزشان که پودر شوند. این خلق و خوی یک فرمانده کل قوا نیست.»

ترامپ در مناظره‌های انتخاباتی بعدی، برجام را توافقی یک جانبه خواند و گفت این توافق به «کشور پیشرو در حمایت از تروریسم» ۱۵۰ میلیارد دلار پول داده است. وب‌سایت ای‌بی‌سی‌نیوز بلافاصله نوشت: ادعای ترامپ مبنی بر پرداخت ۱۵۰ میلیارد دلار به ایران اشتباه است. ترامپ همچنین گفته بود که توافق هسته‌ای، به ایران اجازه داده تا دارایی‌های بلوکه‌شده خودش در آمریکا را باز پس‌گیرد. او گفته بود این دارایی‌ها حدود صد میلیارد دلار تخمین زده شده‌اند. ترامپ همچنین در یکی از مناظره‌های انتخاباتی، ضمن انتقاد از توافق کشورهای ۵+۱ و ایران، گفته بود: توافق هسته‌ای با ایران بدترین چیز بود.

سیاست

عبور برجام از پیچ تند

درغیراین‌صورت، او در موعد بعد، از تمدید برجام خودداری خواهد ورزید. خبرگزاری روتترز به نقل از دو مقام ارشد دولت آمریکا گفته است که بسیاری از مشاوران رئیس جمهوری تمدید برجام را توصیه کرده‌اند اما ترامپ در پذیرش توصیه آنان اذیت داشته است. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری شینخوا، استیون مونچین، وزیر خزانه‌داری آمریکا، روز پنجشنبه در یک کنفرانس خبری در کاخ سفید گفته واشنگتن در حال برنامه‌ریزی برای وضع تحریم‌های جدید علیه ایران است. ما این تحریم‌ها را ارائه کرده‌ایم و فکر می‌کنم می‌توانید انتظار داشته باشید تحریم‌های جدیدی علیه ایران اعمال شود. ما همچنان به بررسی این موضوع ادامه می‌دهیم. به گفته منابع خبری، در روزهای اخیر نمایندگان دولت و کنگره آمریکا در مورد آینده برجام مذاکراتی داشته‌اند.

اعضای تندرو کنگره به‌ویژه از حزب جمهوری‌خواه -خواستار رئیس جمهوری- خواستار خروج آمریکا از برجام و بازگرداندن تحریم‌ها علیه ایران هستند. به گفته آنان، چنین تحریم‌هایی برای وادارکردن جمهوری اسلامی به تغییر سیاست خارجی و داخلی خود ضرورت دارد. در مقابل، اعضای میانه‌رو به ویژه از حزب دموکرات از تمدید برجام حمایت می‌کنند و خواستار تصویب طرحی هستند مانع از آن شود که رئیس‌جمهوری بدون تأیید کنگره از برجام خارج شود. به‌گفته همین منابع، ترامپ مایل است قوانین مربوط به تحریم‌ها به نحوی تغییر یابد که رئیس‌جمهوری ملزم نباشد در ۹۰ روز یک‌بار برجام را تأیید کند.

رایزنی در شرق و اروپا

برجام اگر برای اعضای ۵+۱ آب است، برای ایران نان است. اگرچه بسیاری در دو سال مذاکره و دوسالی که از اجرای این توافق می‌گذرد خواستند این اصل را نادیده بگیرند، اما مقایسه وضعیتی که در دوران تحریم داشتیم با آنچه بعد از برجام به دست آمد نشان می‌دهد که این توافق آن‌چنان‌که برخی می‌خواستند نشان دهند، ناکارآمد نبوده است. البته مقامات مسئول ایران می‌گویند که برای هر اقدامی در مورد برجام آماده هستند و هیچ‌یک از پل‌های پشت سر خراب نشده است. اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهوری، روز گذشته گفته است: «با افتخار

اختلافات داخلی در کابینه ترامپ

اگرچه از دولت ترامپ یک‌سالگی بیشتر می‌گذرد، اما کابینه او در موضوعاتی قربانیانی داده که در مدت کوتاهی از قطار کابینه او پیاده شده‌اند. موضوع انتخابات آمریکا و دخالت روسیه یکی از اصلی‌تاخت. از این موضوعات بود. در همین راستا، موضوع برجام و توافق با ایران نیز موافقان و مخالفانی در دولت ترامپ داشت. تیلرسون، وزیر خارجه این کابینه که به نظر می‌رسد باید مسئول اصلی تعیین مسیر در راستای این توافق باشد، در ماه‌های اخیر کاملاً از عرصه تصمیم‌گیری در این‌باره حذف شده است. تیلرسون به اندازه ترامپ به این توافق بدبین نیست و می‌خواهد توافق را زنده نگه دارد. او بارها به اختلاف‌نظر با رئیس‌جمهور در این زمینه اشاره کرده است. تابستان بود که تیلرسون برای نخستین‌بار با تأیید صریح اختلاف‌نظرش با ترامپ درباره برجام و برخی دیگر از موضوعات سیاست خارجی آمریکا، گفت: «او من دیدگاه‌های متفاوتی درباره مسائلی مانند برجام و چگونگی استفاده از آن داریم». همان زمان، رسانه‌های آمریکایی درباره ناراضیاتی ترامپ از برای تأیید پایبندی ایران به برجام گزارش‌هایی منتشر کردند. بعد از آن بود که ترامپ در جریان جلسه‌ای درباره برجام، به مسئولان دولت خود تأکید کرد راهی بیابند تا لغو برجام برای آمریکا میسر و ممکن باشد. اگرچه بعدها در گزارش‌هایی اعلام شد که آنها به رئیس‌جمهور گفته‌اند این راه برای دولت آمریکا هزینه‌زاست، اما او بار دیگر مهرماه توافق را به کنگره فرستاد تا آنها آن را اصلاح کنند.

اختلاف‌ها با تیلرسون در حالی بالا گرفت که یک نظامی بدون سابقه دیپلماتیک به سمت مقام مسئول در وزارت خارجه در حوزه ایران منصوب شد تا شاید او بتواند این توافق را به مرز سقوط برساند. همه اینها در حالی است که در ماه‌های گذشته، نیکي هیلی، سفیر آمریکا در سازمان ملل، یک‌تنه نقش مخالف‌خوان ایران را در این نهاد بین‌المللی بر عهده گرفته است. او بارها در شورای امنیت با مجمع عمومی مدعی شده است که آمریکا برای از بین به برستان شلیک شده یا مسائل داخلی ایران را به موضوع فوق‌العاده شورای امنیت تبدیل کرده است. این نقش او از آن‌چنان پررنگ شد که برخی گمانه‌ها حاکی از این بود که هیلی به‌زودی جای تیلرسون را خواهد گرفت؛ اگرچه فعلاً او به صندلی‌اش چسبیده، هرچند بدون دخالت در مورد ایران. ژنرال مک مستر، مشاور امنیت ملی آمریکا، نیز درباره برجام با سناتور‌ها رایزنی کرد.

اهمیت اجرای برجام و عزم پاریس در این‌باره تأکید کرد. اگرچه از فرانسه در مذاکره هسته‌ای به نیکی یاد نمی‌شود و علتش هم نقش تخریبگر وزیر خارجه فرانسه در جریان مذاکرات به‌ویژه در ژنو و نشست لوزان است اما به نظر می‌رسد این‌بار فرانسه قصد دارد نقشی متفاوت ایفا کند. با روی‌کارآمدن امانوئل مکررون در فرانسه، رئیس‌جمهور جوانی که قصد دارد نقش برجسته‌تر در بین هم‌تایران اروپایی‌اش ایفا کند، او در مقاطعی با دونالد ترامب در مورد ایران هم‌نوا شد. آن‌هم زمان‌هایی که او تلاش می‌کرد مسئله موسیقی ایران را به برجام پیوند بزند. در حالی که مقامات ایرانی اینن دو موضوع را بی‌ارتباط با هم می‌دانند، فرانسه و آمریکا از مذاکره بر سر این مورد سخن می‌گویند. به نظر می‌رسد همین موضوع‌گیری‌ها موجب شد تا حتی خبر قریب‌الوقوع ترامپ به تهران نیز با تأخیر مواجه شود. اما فرانسه در همین دوران در مورد برجام و ادامه آن با دیگر شرکا هم‌نظر بود غیر از اینکه در دوره‌ای از انجام مذاکره در مورد نواقض برجام دفاع می‌کرد. امانوئل مکررون تاکنون چندین بار با محور برجام و ایران با دونالد ترامپ صحبت کرده و یکی از این تماس‌ها نیز پنجشنبه انجام شده است. درست ساعاتی بعد از آنکه وزیر خارجه ایران با وزیر خارجه فرانسه در بروکسل دوجانبه رایزنی کردند. به نظر می‌رسد اروپایی‌ها بین خود، فرانسه را برای پادرمیانی با ترامپ بر سر برجام انتخاب کرده‌اند.

راه متفاوت مکررون و ترامپ

کاخ سفید پنجشنبه اعلام کرد دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا در گفت‌گویی تلفنی با هم‌تای فرانسوی خود امانوئل مکررون، خواستار توقف آنچه «فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده ایران در منطقه» می‌خواند، شده است. کاخ ریاست جمهوری فرانسه نیز گفته امانوئل مکررون در این تماس تلفنی بر لزوم بعد از ملاقات‌هایش در مسکو در تویتر نوشته که «آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پایبندی کامل ایران (به تعهداتش در برجام) را تأیید کرده است، اما ادامه این روند مستلزم متعهدبودن کامل آمریکا‌ست.» به گزارش ایرنا، طرفین در این نشست درباره اقدام‌های لازم در شرایط کنونی به‌منظور تدوام اجرا و پایبندی همه طرف‌های برجام گفت‌گو و تبادل‌نظر کردند. فریدکا موگرینی هماهنگ‌کننده کمیسیون برجام و وزیران خارجه فرانسه، آلمان و انگلستان در یک نشست خبری مشترک، بر تعهد اروپا و دولت‌های خود بر اجرای برجام به عنوان یک دستاورد منحصربه‌فرد دیپلماسی چندجانبه تأکید کردند. وزیر امور خارجه کشورمان همچنین به‌طور جداگانه با وزیران امور خارجه کشورهای انگلستان، آلمان و موگرینی، نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپا ملاقات و درخصوص مسائل مورد علاقه گفت‌گو و تبادل‌نظر کرد.

تداوم اجرا و پایبندی همه طرف‌های برجام گفت‌گو

دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا هفته گذشته در واکنش به برخی ناآرامی‌ها در برخی شهرهای ایران، توییت‌های آتشینی منتشر کرد. او مدعی حمایت از مردم ایران بود و اینکه مردم بالاخره به این اعتراض کردند که پول نقششان خرج تروریسم در منطقه می‌شود. درحالی‌که برخی مقامات آمریکایی مخالف دخالت آمریکا در موضوع داخلی ایران بودند، برخی گمانه‌زنی‌ها حاکی از این است که در تصمیم شب گذشته او در مورد برجام این موضوع نیز تأثیرگذار خواهد بود. این اتفاق داخلی آن‌چنان برای آمریکا اهمیت داشت که این کشور تلاش کرد این موضوع مرتبط با مسائل داخلی ایران را به‌طور فوق‌العاده در شورای امنیت بررسی کند. تمام اعضا در این جلسه بر پایبندی به برجام و مفیدبودن این توافق تأکید کردند اگرچه از دولت ایران می‌خواستند به صدای معترضان گوش دهد. با این حال جلسه شورای امنیت بی‌نتیجه به پایان رسید.

دموکرات‌ها و جمهوری خواهان و ترامپ

نمایندگان مجلس در آمریکا نیز خیلی سر همکاری با ترامپ ندارند؛ اگرچه او طیف جمهوری‌خواه و دموکرات در این دو مجلس روی کار هستند. بهرمانند ترامپ توافق را به این‌ها واگذار کرد تا درباره آن تصمیم بگیرند؛ هرچند به نظر می‌رسید در موعد دو ماه، آنها در این‌باره نظر می‌دهند، اما نمایندگان مجلس سکوت کردند. آنها در این مدت میزبان برخی دیپلمات‌های اروپایی بودند، اما در نهایت در موعد شش ماه مقامات کاخ سفید گفتند ضرب‌الاجلی از سوی آنها تعیین نشده است. در این مدت، بین ترامپ و برخی سناتور‌ها نیز اختلافاتی جدی ایجاد شده است. این اواخر «باب کوکر»، سناتور جمهوری‌خواه و رئیس کمیته امور خارجی سنای آمریکا، درباره خروج این کشور از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) به دونالد ترامپ هشدار داد. او می‌گفت خروج از این توافق آثاری منفی بر بحران هسته‌ای شبه‌جزیره کره خواهد گذاشت. آمریکا به‌هرحال در برهه‌ای از زمان ناچار به توافقی الزام‌آور با کره‌شمالی می‌شود و اگر خروج از برجام، اقدام یک‌جانبه واشنگتن تلقی شود، باور اینکه این کشور به توافقات بین‌المللی پایبند است، دشوار خواهد بود. کوکر و بن کاردین، از سناتور‌های ارشدی هستند که دنبال اصلاح برجام برای جلوگیری از خروج دونالد ترامپ از این توافق بین‌المللی‌اند.

اسا در مقابل آنها، «تام کاتن»، سناتور جمهوری‌خواه آرکانزاس، قرار دارد که در مصاحبه با پولیتیکو اعلام کرده دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، با تکیه بر قانون اساسی و حق وتوی آمریکا در شورای امنیت، می‌تواند پس از تأییدکردن برجام، تمام تحریم‌های تعلیق‌شده ایران را بازگرداند. برخی تحلیل‌ها بین جمهوری‌خواهان نیز چند گرایش را در مواجهه با برجام تمیز می‌دهند: نخست تندروهایی مانند سناتور کاتن که خواستار تعیین ضرب‌الاجلی برای ایران و خروج از برجام در صورت نرسیدن به مقصود هستند؛ سخنان مهرماه ترامپ در تأیید نظر این جریان بود. دوم جمهوری‌خواهان میانه‌رو که خواستار تفاهم با متحدان غربی برای فشار بر ایران‌اند. احتمال موسمی نیز وجود دارد و آن اینکه با توجه به شکننده‌بودن اکثریت جمهوری‌خواه و حمایت همه دموکرات‌ها از برجام، این توافق به شکل فعلی دوام یابد.

روزنه

نایب‌رئیس مجلس:

معنی ندارد بگویم آستان قدس معاف از مالیات است

● علی مطهری نایب‌رئیس مجلس در سخنانی در کنگره حزب همبستگی با اشاره به سالگرد درگذشت مرحوم هاشمی‌رفسنجانی گفت: «مرحوم هاشمی جایی که احساس کرد جامعه راه انحرافی را می‌رود، ایستاد و آگاهی‌بخشی کرد و اجازه نداد این اتفاق بیفتد و در نهایت پیروز شد. بالاخره صحنه جامعه را برگرداند و عوض کرد و کاری کرد که جریان حاکم در سال ۹۲ کنار رفت.»

به گزارش «ایسنا»، او افزود: «باید برداشت درست از اصل ولایت فقیه داشته باشیم. ولایت فقیه تعطیلی عقل نیست که یک نفر فکر می‌کند و بقیه عمل می‌کنند بلکه همه باید فکر کنند و همه اظهار نظر کنند و در نهایت حکم ولایت فقیه ملاک باشد؛ بنابراین جایی که خطایی رخ می‌دهد، باید حرفمان را بزنیم. این نیست که صرفاً ساکت باشیم و تملق و چاپلوسی کنیم.»

نامه‌هایش در سال ۸۸ به رهبری

سند افتخار است

مطهری در بخش دیگری از سخنانش ادامه داد: «جایی که احساس می‌کنیم خطایی رخ می‌دهد باید وارد شویم. نامه‌ای که هاشمی‌فسنجانی در سال ۸۸ به رهبری نوشتند، به‌نظم سند افتخاری است که ایشان تأکید کردند اگر از اینجا جلویش را نگیریم، نمی‌توانیم کاری کنیم.»

نایب‌رئیس مجلس بیان اینک «در شرایط امروز و بعد از حوادث اخیر مجلس و دولت نباید حالت انفعال پیدا کنند»، گفت: «اگر لازم است فعلاً قیمت بنزین افزایش یابد و از این منبع اصلاحات اقتصادی انجام بشود. این‌طور نباشد که بعد از چند تا شلوغی همه بگویند بنزین افزایش پیدا نمی‌کند و یارانه کسی قطع نمی‌شود.» او ادامه داد: «در حال حاضر در مجلس و دولت فضای خوبی حاکم نیست. انفعالی عمل می‌کنند؛ این است که مجلس هم گفتن یکی از آفت‌های این مسئله است که ممکن است عده‌ای تصور کنند با دو تظاهرات می‌توانند تصمیمات را تغییر دهند.»

ریشه این حوادث بیشتر جنک قدرت است

مطهری همچنین با اشاره به ریشه این‌گونه اتفاقات گفت: «ریشه این حوادث بیشتر جنک قدرتی است که بین مسئولان کشور وجود دارد؛ اگر به تبلیغات زمان انتخابات برگردیم، متوجه می‌شویم در آن زمان هم رفتاری که آقای قالیباف و آقای روحانی داشتن و کمتر از آن رفتاری که آقای رئیسی داشت، در روح و روان مردم تأثیر خود را برجای گذاشته است؛ اینکه بگویم این سه هزار میلیارد یا هشت هزار میلیارد را چه کسی برد یا چه کسی خورد، شاید درست نباشد و ممکن است خیلی از این موارد و اختلاس‌هایی که نام برده می‌شود، معوقات بانکی باشد؛ در واقع دزدی نشده، اختلاسی نشده؛ باید بروند پول را برگردانند.» او همچنین به ضرورت به‌رسمیت‌شناختن حق اعتراض در کشور اشاره کرد و گفت: «امروز را یا یک کام فراتر گذاشته‌ایم. سال ۸۸ کسی جرئت نمی‌کرد، اما امروز می‌بینیم هم اصولگرایان و همه اصلاح‌طلبان حق اعتراض را قبول دارند اما اصلاح‌طلبان همان موقع هم می‌گفتند.»

باید اعتراض را در جمهوری اسلامی

به رسمیت بشناسیم

مطهری افزود: «باید اعتراض را در جمهوری اسلامی به رسمیت بشناسیم و این به معنی براندازی و مخالفت با ولایت فقیه نیست. ما هم مانند بقیه کشورها باید اجازه دهیم مردم در یک فضا و مکان مناسب کار خود را انجام دهند. نباید از شعاردادن مردم و توهین مردم به مقامات بترسیم.»

او ادامه داد: «نباید جوانان و دانشجویان را به انقلابی و غیرانقلابی و ارزشی و غیرارزشی تعبیر کنیم. باید بگویم همه انقلابی هستند. امام جوانان مشروب‌خور را به تظاهرات نشاندند و حکم اینها به جبهه‌ها رفتند. آن قدر مردم را دسته‌بندی و خط‌کشی نکنیم.»

مطهری با بیان اینکه در این اعتراضات شاهد عدم حضور معترضان ۸۸ بودیم، گفت: «شعارهایی از سنخ شعار ۸۸ نداشتیم و به این دلیل است که اتهاماتی که می‌زنند که برانداز و ضدانقلاب هستند، غلط است. باید نگاهشان را به معترضان ۸۸ تغییر دهند.»

این عضو هیئت‌رئیس مجلس در بخش دیگری از سخنان خود گفت: «شهید مطهری یک اصل کلسی را مطرح کرده‌اند که روحانیون نباید پست اجرایی دولتی بگیرند مگر در شرایط اضطرار. اینکه روحانیت را مسئول توزیع مرغ و تخم‌مرغ و گوشت کنیم، کار درستی نیست؛ روحانیت باید به کار خودش بپردازد.»

امام به شدت هشدار می‌داد

که نظامیان باید از سیاست خارج شوند

او با تأکید بر فارغ‌شدن نظامیان از سیاست و اقتصاد گفت: «امام به‌شدت هشدار می‌داد که نظامیان باید از سیاست خارج شوند. یک بار یکی از فرماندهان سپاه درباره اتفاقی در مجلس اظهارنظر کرده بود. امام با تندی گفت به سپاه چه مربوط که در مجلس چه می‌گذرد؟

ادامه در صفحه ۱۵